

BUTLLETÍ

**de l'Associació d'Alumnes
Obrers de l'Escola Industrial
de Vilanova i Geltrú**

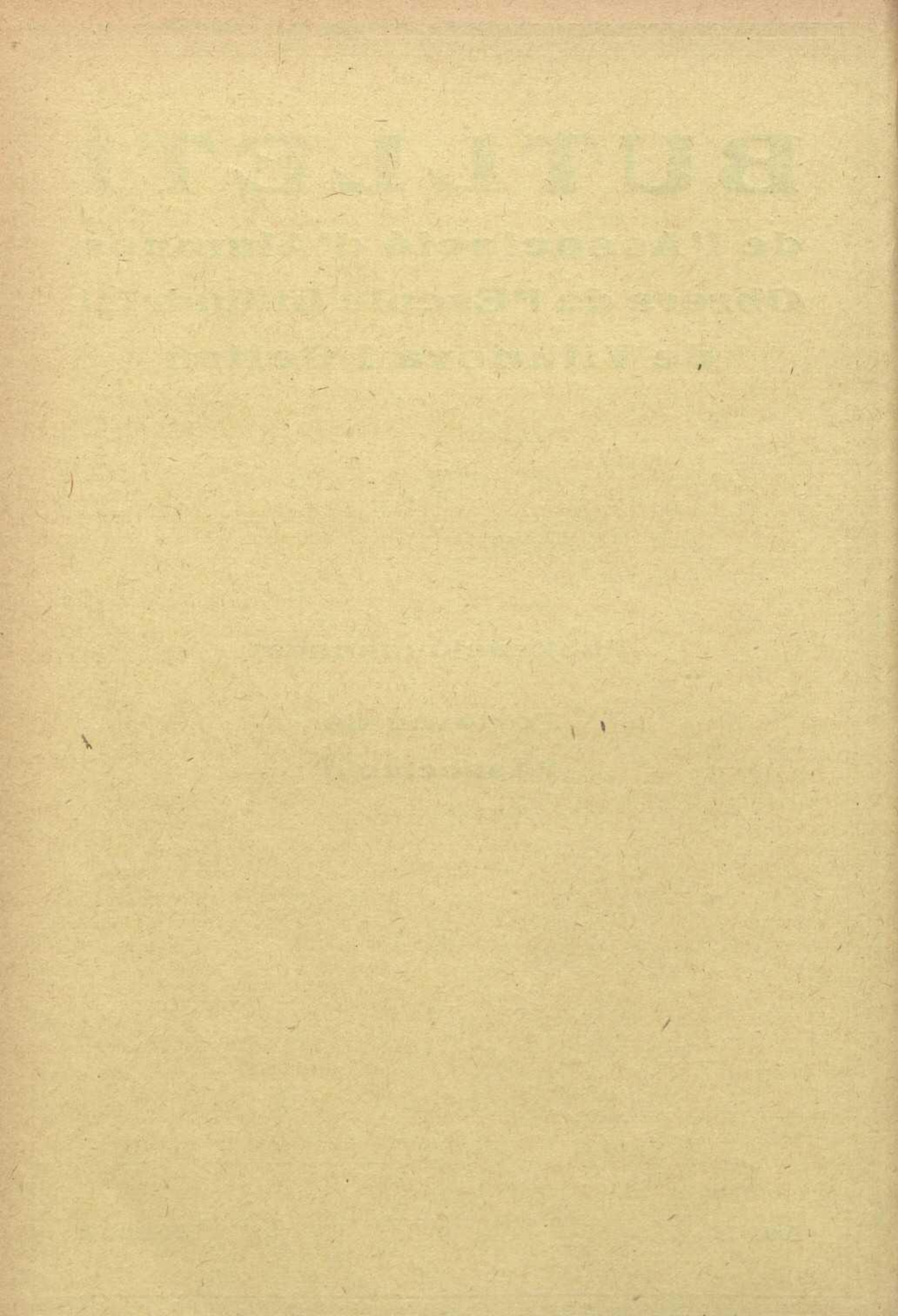
Publicació mensual

**Portaveu de
l'Associació**

Any II

Núm. 3

Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú

Portaveu de l'Associació ♦ ♦ ♦ Publicació mensual

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ PER ALS NO SOCIS :	REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :	Del contingut dels treballs que es presentin per a la seva publicació, en seran respon- sables els seus autors.
Semestre . . . 1'75 Ptes.	Ateneu de Vilanova	
Any 3'50 »	i Geltrú, carrer de	
Número solt. 0'30 »	Sant Pere, núm. 40	

ACTE DE COMIAT

UNA de les personalitats que a Vilanova han treballat més per la cultura dels obrers, ha sigut, sens dubte, l'il·lustrat catedràtic En Leopold Crusat i Prats, que fins fa poc ocupava el càrrec de professor i desempenyava, a l'ensem, la Secretaria de l'Escola Industrial.

De vint anys en aquesta part el nom del senyor Crusat va unit a tots els aconteixements de caràcter cultural que han tingut lloc a Vilanova. Posseït de veritable sentiment pedagògic, sentint com qui més l'apostolat de l'ensenyança, després de les dissertacions que com a catedràtic donava als alumnes oficials, compartia amb els escolars obrers la tasca simpàtica i benfactors de divulgació de coneixements científics, per a donar als alumnes obrers major capacitat en l'exercici de llur respectiva professió.

Des de la fundació de la nostra societat, la qual pod ben dir-se que va quedar realitzada en aquell solemne acte de repartició de premis on els alumnes van fer pública demostració de gratitud i aprecí als seus professors; acte en el qual el nostre malhaurat company En Josep Escofet va llegir el memorable discurs dedicat al Claustre, en qual document s'exposaven els nostres propòsits i que va merèixer mots d'encoratjament i ofrena de col·laboració del mai prou plorat mestre Marquès de Carulla; des d'allavors, en tots moments l'Associació s'ha vist honorada amb la valuosa cooperació del Sr. Crusat.

Interpretant l'opinió de tots els associats, i volguent correspondre, encara que d'una faísó modesta, a les atencions que al nostre benvolgut President honorari li ha merescut sempre l'Associació, aquesta, que en son si guarda sempre el pomell de flors de l'agraïment, va volguer, amb motiu del seu nomenament de professor de l'Escola de Terrassa, que l'obliga a deixar la nostra vila, fer-ne ofrena d'una d'elles, organitzant una festa en honor del senyor Crusat, festa que va celebrar-se el dia 12 de desembre de l'any passat en el Saló Biblioteca de l'Ateneu vilanoví.

Setanta foren els inscrits en l'acte que ressenyem, reunint-se, en refresc de companyisme, els amics de l'homenatjat, que ho són tots els que hi assistiren, i els alumnes i ex alumnes del senyor Crusat. Fou, a l'ensem, un canvi d'impressions entre condeixebles que, a molts, els recordava els venturosos temps en els quals, després de la jornada de treball, acudien a l'Escola.

La presidència de l'acte va ésser ocupada per l'homenatjat, el qual tenia a la seva dreta al nostre president En Vicens Virella i a l'esquerra al senyor Suñé, en representació de la Junta de l'Ateneu. Ocupant llocs de preferència hi havia representacions de diverses entitats i els senyors del Consell Administratiu del Camp d'Esports.

Va iniciar els brindis el nostre President, dient que aquell acte era per a correspondre, encara no tant com es mereixia, a tot ço que en bé de l'Associació havia fet el senyor Crusat, i que, amb motiu del seu canvi de residència, tenia l'honor d'ofrenar-li, per a provar palesament la consideració i estima que els alumnes i ex alumnes sentien vers el seu mestre.

Feu després ús de la paraula l'ex alcalde de nostra vila, En Joan Ventosa i Roig, enaltint la tasca pedagògica del senyor Crusat, citant-lo com veritable exemple de catedràtic a la moderna, que explica amb senzillesa als seus alumnes, sense encarcaments ni discursos carregosos, i que, sapiguent col·locar-se al nivell de l'alumne, té la virtut de fer agafar afició a l'assignatura, per difícil que sigui el seu estudi. Va afegir que va tenir l'honor de col·laborar amb l'homenatjat, apreciament el seu valiment, en el sí de la Junta de l'Ateneu i en el Comitè Executiu del Congrés d'Ateneus que va tenir lloc a Vilanova l'any 1912.

Va parlar després En Josep Sentias, dient que li causava vera satisfacció y aplaudia coralmment l'idea de l'Associació de dedicar un homenatge al senyor Crusat, del qual feu ben merescuts elogis. Malgrat, digué el senyor Sentias, d'haver-se traslladat a Terrassa, seria el senyor Crusat considerat sempre com amic entre els amics; el President Honorari per a l'Associació, i el bon company i assessor en el Consell Administratiu.

L'ex regidor En Josep Grau Solanes, va brindar saludant a l'Associació, a la qual va felicitar perquè havia sapigut correspondre delicadament a qui tant havia fet per l'entitat. Va estendre's després en consideracions per a analitzar el veritable sentit de la paraula amistat; el concepte que a n'ell li mereixia; dient, com a conclusió, que sols pod interpretar-se en el seu més pur significat, quan l'experiència, adquirida a través dels anys, ens la mostra sots diferents aspectes. No està sempre d'acord amb la definició que li dóna el diccionari, encara que aparentment ho sembli. En l'amic senyor Crusat, diu el senyor Grau, he trobat, en el temps que tinc l'honor de tractar-lo, l'amistat sincera. Diu que li plau coincidir amb l'Associació, la qual també ha sapigut comprendre a l'amic i al mestre.

Proposa que, per a que el Sr. Crusat servi sempre d'aquest acte un record que pugui transmetre als seus fills, com herència d'una de les més grans satisfaccions sentides durant la seva vida, se li faci entrega d'un pergami, en el qual, degudament signat, consti la data de l'homenatge.

Després va parlar el senyor Suñé, el qual, en nom de l'Ateneu, va dir que saludava a l'homenatjat i s'adheria a l'acte aquell, corresponent a la tasca que, en qualitat

d'individu de la Junta Directiva de l'esmentat centre cultural, havia realitzat el senyor Crusat en diferents ocasions, especialment com a representant del d'aquesta vila en el Congrés d'Ateneus celebrat a Reus i des de la presidència del que va tenir lloc a Vilanova.

Va fer esment de l'interés que sempre ha sentit Vilanova vers les ensenyances per a obrers, recordant que foren uns quants artesans amics de l'instrucció popular els que fundaren un Centre d'ensenyança per a perfeccionar-se en llur respectiu ofici. A aquell estol de benemèrits ciutadans es deu, en gran part, la creació de la primera Escola d'Arts i Oficis de Vilanova, la qual va servir de patró per a les demés d'Espanya. Dedica un sentit record a l'eminent i malhaurat patrici En Víctor Balaguer, a quals gestions i a la seva influència, posada al servei d'institucions culturals, deu Vilanova la possessió de nostra Escola Industrial. La primera pedra posada per aquells obrers, és avui una joia que honora als vilanovins.

Diu que el senyor Crusat, identificat amb els sentiments de la vila vers les ensenyances obreres, va posar, de bon antuvi, la seva intel·ligència i els seus esforços al servei del sosteniment i millora de les esmentades ensenyances.

Com a prova de lo que diu, recorda que el senyor Crusat va ésser un dels iniciadors i a la vegada va disertar, en el cicle de conferències donat a l'Ateneu amb el tema general de «L'aprenentatge en els seus aspectes tècnic i social», sobre qual tema van honorar la tribuna d'aquella casa il·lustrades personalitats enteses en tan interessant com important qüestió.

Plè de fonda emoció va alçar-se el senyor Crusat, i va dir que agraïa amb tota l'ànima la prova de consideració envers la seva persona, donada pels alumnes i ex-alumnes; fent constar, també, la satisfacció que li produïa veure en aquell acte a estimats amics seus, als quals està lligat amb llaços de vera amistat.

Seguidament va llegir les següents quartel·les, que tenim l'honor de transcriure :

«Si fos exacte lo que aquí s'ha dit, i merescudes les carinyoses frases que m'heu dedicat, la reunió d'avui, i la satisfacció que em produeix el trobar-me junt amb vosaltres, compensaria amb escreix lo que porto fet i lo que pugui fer en lo successiu per nostra Associació.

I amb tota intenció dic nostra i no vostra, car en els èxits que assolíu, en les dificultats i angúnies que les empreses projectades vos ocasionin, i fins en els improbables fracassos o possibles equivocacions en que pogueu incórrer, part hi vull. He estat amb vosaltres al néixer l'Associació, i no penso separar-me'n en la vida; les distàncies, per grans que siguin, no poden impedir la comunicació espiritual, i aquesta comunicació continuarà, perquè quan arribi el dia, que jo veig proper, en que, per la pròpia experiència, hagueu alcançat aquella plena confiança en les determinacions, o bé, i això és més fàcil, establiu amb les prestigioses persones que vos favoreixen amb la seva protecció, l'intercanvi d'idees, que a mi i a vosaltres tant ens agradava compartir, lo que farà innecessària la meua col·laboració, a-les-hores s'invertiran els papers : en lloc d'ésser vosaltres els que acudiu a mi, seré jo que aniré a cercar-vos, preguntant : ¿Què feu? ¿Què projecteu? ¿Què necessiteu?

Ja veieu, doncs, que no es cosa planera prescindir de mi.

Jo no puc desfigurar el caràcter que heu volgut donar a la festa d'avui; però sentint-me poc propici a fer equilibris de modèstia, permeteu-me que tanqui donant-vos les gràcies i em deslliuri de la violència que representa el parlar d'un mateix.

En la Memòria que vareu publicar després del viatge a Bilbao, està ficsada en una introducció, quins foren els orígens de l'Associació. ¡Ah! aquell benemèrit mestre, en Joan Mercader, com gosaria contemplant avui l'esplendent volada del petit grup que ell va iniciar, sense potser donar-se compte de com havia d'aixamplar-se, solidar-se i desenrotllar-se. Recordeu-se'n sempre, perquè en Mercader era un obrer com vosaltres, que va viure en el treball fins a la seva darrera hora i que a vosaltres va dedicar les millors activitats de la seva vida exemplar. D'en Mercader rebereu l'impuls inicial, que jo vareig tenir després la sort d'aprofitar i donar-li forma adequada.

Un altre nom venerable, que de segur que està en el pensament de tots, cal pronunciar: el del Dr. Carulla. És possible que entre vosaltres hi hagi algú que el consideri únicament com un protector esplèndid. ¡Quina equivocació, i quina pobresa d'esperit la del que de tal manera pensi! Jo he vist en el mai prou plorat Dr. Carulla, i molts comparteixen el meu modo de veure'l, com la pilastra més ferma en que s'apoya l'obra cultural de l'Associació, i que és l'única raó de la seva existència. El Marquès de Carulla va comprendre desseguida la formidable valor social que representa un nucli de joves obrers, agermanats amb esperit generós per a alcançar el propi millorament basat en la cultura. El cas de Vilanova era el primer i l'únic que apareixia en el districte universitari; és per això que l'Associació de Vilanova comptava amb el seu valuós apoi i entusiasme. Però les paraules del Dr. Carulla, quan parlava de l'Associació, eren de les que no es perden en el buit i a'n elles deveu sens dubte la consideració i respecte que haveu conquerit entre personalitats i entitats, que d'altre manera vos haurien estat desafectes o indiferents. I no és això sol lo que deveu al benemèrit Marquès. És natural que en els inicis de tota obra, es marxi amb indecisió, amb desconfiança, quasi bé amb por, i mai com en aquells moments és necessària la paraula serena, amistosa i encoratjadora d'una persona que reuneixi a l'hora el prestigi de la seva bondat i del seu talent. Tingueu present que alguns dels vostres projectes, pensats com de realització llunyana i quasi bé inaccessible, han esdevingut planers i fàcilment assequibles després d'una amable conversa amb el Dr. Carulla.

Després del record dedicat als benefactors desaparescuts, aniran destinades directament a vosaltres les següents paraules.

La creixensa de l'Associació, en el curt temps que porta de vida, és una nota en extrem falaguera, però que no ens ha d'enlluernar, i que convé analitzar. Hi ha contribuït, sens dubte, en gran part, la creació de la Secció Esportiva amb l'adquisició del Camp d'Esports. No em sab greu, ni crec que cap dels socis trovi en això res que censurar. Sé de cert que la nova Secció no absorbirà l'Associació ni la desviarà del seu primitiu caràcter, com ho prova el que des del començament del present curs s'han représ les tasques culturals acostumades i fins potser en major amplitut que en els cursos anteriors. El BUTLLETÍ n'és una mostra. Una garantia hi ha per a que aixís es continui, i és l'important nucli de socis que no figuren inscrits en l'esmentada Secció, per als que vos recomano amb molt d'interés tota mena de consideracions, portades a l'extrem de que mai puguin notar en nostra vida societària la més mínima ex-

pressió que pugui significar una diferència de categoria. Fora de desitjar que tots els socis d'edat escolar, comprenent aquesta edat una extensió discrecional però que també podria ficsar-se, tinguessin els mateixos deures i els mateixos drets. No crec que fos cosa difícil de lograr; els alumnes i antics alumnes de l'Escola deuen emprendre aquesta propaganda, i la Junta, que a tots ells representa, deu influir per a que el Patronat de l'Escola posi aquesta en condicions de que dongui el màxim rendiment i sigui útil per a tots. Un detall interessantíssim convé remarcar: l'èxit obtingut en l'Exposició del moble amb els treballs presentats de la Secció de fusteria i ebanisteria, pels quals és mereixedor el Mestre Sr. Suñé de les més entusiastes felicitacions. Igual èxit estic segur que s'aconseguiria amb els rams mecànic-elèctric, doncs bon personal de mestres i deixebles, i bons elements de material posseïx l'Escola, per a treure'n partit. Això podria marcar una orientació a seguir en les Ensenyances obreres de Vilanova, que vindrien a cristallitzar en l'establiment de les Ensenyances d'aprenentatge, tan necessàries com abandonades per tot arreu. Es possible que aquest punt el tracti més extensament en altre ocasió.

Moltes altres qüestions hi ha interessants, en l'immens camp de la cultura popular, en les quals poden desenrotllar-se iniciatives de l'Associació en profit dels socis i de la vila. L'Escola primària és el primer i més important, i a tots convé que estigui en les condicions que reclama la moderna pedagogia, lo qual és molt lluny de l'actual realitat. L'Escola primària necessita institucions complementàries, i, en aquest aspecte, tot està per a fer. L'Associació d'Alumnes Obrers, té ja avui alguna influència i cada dia en tindrà més. Vosaltres sou els cridats a despertar l'esperit públic i a promoure les transformacions necessàries per a lograr que l'ensenyança primària sigui lo que pertoca a una vila tan justament alabada per les seves condicions materials com per l'excel·lent tracte dels seus habitants.

El meu optimisme en parlar de vosaltres no és el d'un somniador, i aixís he vist constantment realitzades totes les empreses que haveu començat. L'excursió a Saragossa i a Bilbao; la següent als salts de l'Ebre; la compra del Camp d'Esports; la publicació del BUTLLETÍ; tot s'ha anat fent sense fressa, sense trasbals i sense interrompre la marxa normal de la societat; de la mateixa manera es farà el viatge projectat a França, al qual no cal dir que penso tenir la satisfacció d'acompanyar-vos. I també espero veure i assistir a la gran festa que celebrareu per a inaugurar el casal propi.»

Va acabar-se l'acte donant el nostre president les més corals mercès a quants varen assistir-hi, i afegint que la Junta Directiva recollia amb carinyo la proposició feta pel senyor Grau.

Després tots els concurrents varen passar per la presidència, acomiadant-se del senyor Crusat, el qual, al sortir de l'Ateneu, fou acompanyat fins el seu hostatge, per la Junta Directiva i una nombrosa comissió de socis.

Des d'aquestes planes reiterem la nostra felicitació al nostre benivolgut President honorari per les proves d'afecte que va rèbrer en l'acte ressenyat, i ens acomiadem d'ell repetint les seves pròpies paraules: «La distància, per gran que sigui, no pot impedir la comunicació espiritual».

IDEA DE LA FABRICACIÓN DEL ÁCIDO SULFÚRICO

II

EN España abundan las piritas, principalmente en Río Tinto, Burtan y Poderosa, que contienen de 45 a 50 por 100 de azufre.

Las piritas se tostan en hornos especiales, diferentes según tengan que quemarse en fragmentos o en trozos. La superficie de emparrillado de los hornos y la cantidad de piritas que han de arder en un tiempo determinado, se calcula según el rendimiento de éstas.

El gas sulfuroso que se desprende de los hornos, se hace llegar a la parte inferior de una torre, llamada de Glover, formada por planchas de plomo, revestida interiormente de piedra resistente a los ácidos y refrigerada por agua. Por la parte superior de esta torre, cae ácido sulfúrico mezclado con vapores nitrosos que, al ponerse en contacto con el gas sulfuroso ascendente, le cede estos vapores.

Estas torres acostumbran tener 10 m. de altura por 2'50 m. de diámetro y se montan sobre un pedestal de mampostería de 3 m. de altura.

De esta torre, el gas sulfuroso cargado de vapores nitrosos, pasa a la primera de la serie de tres cámaras, de cuyo techo cae agua o vapor de agua pulverizada y ácido nítrico que, reaccionando con el gas sulfuroso, lo oxida transformándolo en anhídrido sulfúrico que, con el agua, forma ácido sulfúrico que se recoge en la parte inferior de la cámara. Los gases que no han reaccionado pasan a la segunda cámara y de ésta a la tercera.

Al salir de la última cámara, los gases no han de contener ya gas sulfuroso. A fin de obtener esto, se emplean vapores nitrosos en exceso, para recuperar los cuales, se hacen pasar los gases que salen de la última cámara por una torre de plomo de unos 10 a 15 m. de altura llena de cok denso y duro o anillos de gres, llamada torre de Gay Lussac, de cuya parte superior cae ácido sulfúrico a una concentración de 60—62° Be que absorbe los vapores nitrosos y se deposita en la parte inferior formando la mezcla nitrosa, desde donde, mediante un monta ácidos, se eleva a la parte superior de la torre de Glover a fin de ceder los vapores nitrosos al gas sulfuroso que asciende por ella para penetrar en la primera cámara y seguir el mismo proceso descrito. Al mismo tiempo el ácido sulfúrico que cae de la parte superior de la torre, libre de los vapores nitrosos que ha cedido al gas sulfuroso, se recoge en la parte inferior en donde se concentra.

El ácido que sale de las cámaras contiene bastantes impurezas y marca de 50 a 52° Be (= 65 por 100 de ácido sulfúrico), por lo que hay que concentrarle más, para lo cual se le calienta aprovechando el calor de los gases que salen de las cámaras, en recipientes de plomo, hasta llegar a la concentración de 60° Be (= 78 por 100 de ácido sulfúrico). Si se quiere que el ácido llegue a marcar 66° Be (= 93 por 100 de ácido sulfúrico) hay que continuar la concentración en grandes cápsulas de porcelana o de platino iridiado o bien en calderas de fundición, pues a la temperatura que se necesita y con esta concentración del ácido, el plomo se reblandecería algo y sería atacado. Las impurezas que contiene el ácido al salir de las cámaras son: los ácidos arse-

nioso, arsénico, nitroso y nítrico, plomo y materias orgánicas, impurezas que han de eliminarse, principalmente cuando se destina el ácido sulfúrico a ciertos usos farmacéuticos y para análisis.

Para purificarle, se le diluye hasta 50° Be y se le inyecta una corriente de ácido sulfhídrico que precipita el arsénico y el plomo en forma de sulfuros, luego se le añade sulfato amónico en la proporción de un 0'2 o 0'5 por 100 y se le calienta, este cuerpo reduce los compuestos nitrosos y finalmente se le concentra.

Obtención del ácido por el procedimiento de contacto. — Está fundado en la propiedad que tienen el anhídrido sulfuroso y el oxígeno secos de combinarse, produciendo anhídrido sulfúrico cuando se calientan a unos 300° en presencia de ciertos cuerpos porosos que actúan de catalizadores (amianto o piedra pomez platinados, óxidos de hierro, cobre, etc.).

Los aparatos industriales para la obtención del ácido por este procedimiento, están todos patentados no conociéndose los detalles de fabricación, pero, en general, el cuerpo catalizador que casi siempre es el amianto platinado, va dispuesto sobre discos de palastro agujereados que se colocan en el interior de un tubo de fundición por cuyo interior circula la mezcla de gas sulfuroso y oxígeno que, al ponerse en contacto con la masa del platino, se combinan, formando el anhídrido sulfúrico.

Los tubos de fundición van dentro de otros de mampostería, de modo que por la corona circular que forman puede discurrir una corriente gaseosa de enfriamiento a fin de evitar un exceso de temperatura en la masa del catalizador, que provocaría la descomposición del anhídrido sulfúrico formado y la destrucción de dicha masa.

El gas sulfuroso al entrar en la cámara catalítica, debe estar completamente seco y puro, pues de lo contrario, las impurezas, principalmente el arsénico y el plomo, destruirían el poder catalizador del platino.

Antes de entrar en la cámara, los gases se purifican y desecan, no dándoles entrada en ella, hasta que un análisis escrupuloso indique que sólo contienen gas sulfuroso y oxígeno.

El anhídrido sulfúrico que se forma, se recoge en ácido sulfúrico, cuya concentración, a medida que va desenvolviendo el anhídrido, se mantiene constante mediante adiciones de agua.

Este procedimiento está llamado a substituir al de las cámaras de plomo, pues a más del menor gasto de instalación, se obtiene a más bajo precio un ácido más puro y a la concentración que se desee.

JAIME MATHEU

DE METAL·LÚRGIA

LA major part de metalls, fins reduïts a làmines de poc gruix, són materials difícils de tallar. Les cisalles i les serres els mosseguen amb dificultat i els escalfen al roig, al cap d'un curt temps de treball. Per això, fa molt temps, s'acudí als tècnics el fondre'ls per a dividi-ls, i s'utilitzaren per aquest objecte, des de llur invenció, les flesques oxhídriques. Mes la seva acció no està lliure de molts inconvenients;

per a fondre una planxa de ferro en un punt donat, és precis arribar, al menys, a una temperatura de 700 graus, i baix l'influència d'una calor tant viva la constitució molecular del metall del voltant sofreix intenses modificacions.

Recentment uns experiments efectuats a Tolón, han cridat vivament l'atenció sobre l'invent d'un jove enginyer lionés, Mr. Roger, destinat a fer grans serveis dins l'indústria metal·lúrgica i dins l'art de la construcció, i quals resultats sols poden explicar-se aplicant-hi les idees últimament admeses sobre la constitució de la matèria.

La flasca de M. Roger, alimentada per oxigen i acetilèn, que anomena «flama oxidant», talla els acers més durs amb una facilitat desconcertant i amb una rapidesa fins avui desconeguda. No obstant, la temperatura d'aquesta flama no ultrapassa els 250 graus! Actúa sota l'aigua de la mateixa manera que a l'aire lliure; el tall és net, els caires són vius; no hi ha pèrdua de metall en el trajecte de la flama, ni el més petit destrempament del metall de l'entorn. Un enginyer, testimoni de les proves, diu: «La petita flama que surt del bec de l'aparell sembla entrar dins el metall talment com el ganivet entra dins el llar o el savó i en separa les partícules, tan sòlidament unides.»

Totes les constatacions, verificades durant llarg temps en el laboratori, acaben d'ésser fetes en gran a Tolón. Havent resultat infructuoses les tentatives efectuades durant dos anys per un enginyer belga per a treure a flor d'aigua el cuirassat «Liberté» (enfonsat fa uns dotze anys en aquella rada a conseqüència d'una tràgica explosió), a causa de que el pes d'aquella massa enorme resistia a tots els dispositius d'elevació assajats, es decidí alleugerir-la, tallant per una llargada de 15 metres la planxa d'acer de 18 mil·límetres de gruix del pont blindat d'aquell vaixell de guerra. I va acudir-se a Mr. Roger i el seu «soplete». Amb la més gran estupefacció dels enginyers de les construccions navals allí presents, es vegé la flama minsà entre les mans dels escarfraders literalment córrer sobre el metall. L'operació durà 45 minuts: 420 tones de planxa de blindatge foren separades. Com explicar aquesta acció? Els qui no temen les hipòtesis atrevides admeten que Mr. Roger ha arribat a obtenir una mescla gaseosa qual combustió és capaç de destruir l'energia intra-atòmica del metall atacat, és a dir, que baix l'influència de la petita «flama oxidant», l'equilibri de la matèria és alterat.

Potser l'anàlisi espectral ens donarà el secret de la flama de Roger, aquell meravellós medi d'investigació que ens fa conèixer fins els components de l'estel més llunyà, segons ens feu comprendre en una de les seves conferències, tan agradables com profitoses, el Dr. Calvet, el divulgador científic excepcionalment dotat, a qui deu l'Associació els actes més brillants de la seva tasca cultural.

J. G. P.

IMPRESSIÓ INGÈNUA

VOLDRIA sintetitzar, en poques paraules, l'impressió que m'ha sigut suggerida amb motiu de l'aparició dels primers nombres de nostre BUTLLETÍ. Sols m'alenta l'intentar-ho, el sentir-me identificat, cada dia més, amb l'intensa tasca cultural que ve desenrotllant nostra ja benemèrita Associació. Per lo tant, confio de l'esperit enlairat de tots els aimants de tan simpàtica publicació, que fent honor a un *debut*

literari, sabran dispensar-li les faltes, en gràcia al fi lloable que l'inspira, restant-ne ja per endavant profundament agraït.

Aquesta impressió em proposo transcriure-la en el sentit general de l'obra i baix dos aspectes; l'un, lo que en sí representa; i l'altre, els profits que en caben esperar.

Tocant al primer, diré: Que el BUTLLETÍ m'apar ésser *la pedra de toc; la joia que dóna relleu; el segell de la missió cultural*; el que ens ha de donar el títol de *devots* de la nostra obra, és, en un mot, *un galó més* que, amb noble orgull, pod ostentar la Associació d'Alumnes Obrers.

Referent al segon aspecte, o sigui el dels profits que en caben esperar, són senzillament incalculables; més dels que tal volta s'haguessin pogut figurar, de moment, els seus propulsors; ja que, apart de les diverses aventatges que reportarà, segons ens fa esment nostra digníssima Junta, pel sol fet de convertir-se en l'orgue o portaveu de l'Associació, servirà, endemés, per a que tots els components i simpatitzants de la mateixa, vagin ben orientats; per a aixís anar també orientant als que encara no ho siguin, fins a convence'ls de poguer fruir dels beneficis que proporciona son ingrés; i a la vegada facilitarà la divulgació d'infinat d'experiments, per la majoria ignorats; a l'igual que l'intercanvi d'idees, mantingudes ofegades fins el present; i aixís és com sortiran a la llum, per anar-la fent encara, si es vol, més resplendent; i al mateix temps alentarà i estimularà als *novicis*, que seran essencialment *alumnes obrers* que senten afició per aquesta classe de treballs, a anar-s'hi assajant de mica en mica, fins a perdre la por, i arribar a ço que vulgarment s'en diu *agafar el tras*; que talment encisi el llegir-los, ¡i qui sab si entre ells un dia en sorgirà quiscuna idea de ressonància!, car la pròdiga Naturalesa ens mostra una rica col·lecció d'aquests cassos. Són realment *el fruit de l'instint genial; lo que no s'ensenya*; esperant solsament trovar un xic el *terreny abonat* per a poguer florir la seva imaginació privilegiada. I aquest *terreny* és el BUTLLETÍ; estant *abonat* per l'inspirada orientació de l'Associació; i que en el seu dia pod servir per a augmentar la col·lecció de caps de brot de modest origen, però dotats d'un esperit invencible, que podran conduir a l'humanitat cap a les regions sublims de la Perfecció.

Tal és l'impressió, puc dir ben ingènua, que se m'ha fet irressistible de contenir, i que humilment l'endrego al o als ignorats iniciadors de tan benefactora millora; a la respectable Junta per son favorable acolliment, i a tots els il·lustres i entusiastes col·laboradors que han sapigut acreditar de bon principi tan popular publicació, proporcionant moments de goig i esperances falagueres; creient acomplir aixís mon ànim amb un llegítim i merescut deure de gratitud; i a la vegada haver contribuït amb *el modest grà de sorra*, a l'honrosa tasca que tots junts ens havem imposat, això és: fomentar per tots els medis legals i al nostre alcanç, la Cultura Popular.

A. M. V.

.....

EXCURSIÓ A FRANÇA. — Assabentem als nostres estimats consocis que, portats sens dubte pel seu amor a l'Associació, ens estan fent constantment preguntes, que la Junta ja anirà donant oportunament les notícies que hi hagi sobre aquesta important excursió.

RAIMUNDO LULIO ANTE LA CIENCIA, LA HISTORIA Y EL ARTE

AUNQUE nos esforzáramos en tratar de escribir una reseña fiel de la conferencia que con el título que encabeza estas líneas desarrolló el ilustrado Bibliotecario de la Biblioteca Universitaria de Barcelona, D. Manuel Rubio Borrás, aunque poseyéramos extensos conocimientos de historia, literatura y filosofía, con que auxiliarnos en nuestra tarea, resultaría siempre pálido nuestro trabajo, oscuro reflejo de lo que fué la brillante peroración del erudito conferenciante.

No intentaremos pues, labor para nosotros tan complicada, como sería la de transcribir en una reseña las filigranas de oratoria y erudición con que supo adornar el señor Rubio tarea tan difícil; solamente trataremos de dar al público, una ligera idea del asunto que reza el tema.

Da principio a su conferencia el Sr. Rubio, dedicando un cariñoso saludo a los obreros, señoras y señores asistentes, alegrándose de ver entre el auditorio representación del bello sexo, demostración de que la mujer desea ilustrarse en todos los ramos del saber humano, y aprovecha la ocasión para tributarla un galante elogio, evocando una hermosa frase de Becquer.

Dice que no podía escogerse teatro más adecuado al desarrollo del tema objeto de la conferencia, que la ciudad de Villanueva y Geltrú, cuna de personajes célebres en la Edad Media y origen de hombres tan ilustres como Armanyá, Garrido, Pers, Tomás Ventosa, Cabanyes, Gumá y Ferrán y otros.

A continuación ensalza la obra cultural de la Asociación de Alumnos Obreros, digna de imitación, por sus tendencias, hacia la consecución del obrero culto e instruido, base de la potencia de una nación y habla de la impresión que produce nuestra villa, cuando al salir de la estación del ferrocarril, lo primero que se presenta a los ojos del viajero es ese templo de la Ciencia y el Arte, cuyo lema «Surge et ambula», es el provechoso consejo que recibe, ya antes de entrar, el visitante: el Museo-Biblioteca Balaguer, a cuyo ilustre fundador dedica un ferviente recuerdo. Con motivo de hablar de la Biblioteca-Museo Balaguer, ofrece a Villanueva los servicios de su señor hijo, el Jefe de la Biblioteca, nuestro distinguido amigo D. Ignacio Rubio, con frases que le honran como amante padre.

Antes de entrar de lleno en el desarrollo de su tema, evoca el antiguo poderío de Cataluña, reina y señora, en la Edad Media, del Mediterráneo y parte de la Europa Oriental, poderío testimoniado en la frase de Roger de Lauria, «que los mismos peces no podrían cruzar el mar, si no llevaban en su lomo las cuatro barras de sangre».

La Edad Media, esa época de los caballerescos torneos y las cortes de amor, con sus esforzados paladines, que por la sonrisa de una dama no vacilaban en manchar con su sangre la arena de la palestra, y con sus varoniles trovadores, que lo mismo entonaban con dulce voz una romanza como empuñaban briosamente la espada, ha sido calificada por muchos como edad de las tinieblas, tiempos misteriosos con sus castillos que al lado de la cámara del tormento tenían los magníficos salones saturados de voluptuosidad y poesía, y que ostentaban el lujo de los señores feudales, ante la

vergonzosa miseria de sus vasallos, y, sin embargo, esa época fué el alba del gran día en que el sol había de iluminar los tiempos modernos con su civilización; fué la cuna de varones ilustrísimos como Alfonso el Sabio y Jaime I, el más catalán de los reyes y el más rey de entre los catalanes, el cual tuvo además el mérito de saberse rodear de una corte de sabios, de entre los cuales destacábase la poderosa figura de Raimundo Lull o Lulio, llamado doctor iluminado, arcangélico y fantástico, hijo de Raimundo de Lull y de una linajuda dama llamada Isabel de Erill.

Así como por vez primera y por boca de Alfonso el Sabio, habló la historia por medio de la lengua castellana, la hermosa lengua del poema del Cid, la de Cervantes y de Lope de Vega; la filosofía y la literatura hablaron, por boca de Lulio, en esa lengua catalana del Conde Wifredo, de Jaime el Conquistador y de los gentiles trovadores de Provenza, esa lengua sonora que posee las gamas más variadas desde la más sublime expresión hasta la más enérgica y dura.

Porque Raimundo Lull, no fué solamente teólogo y filósofo, sino también poeta.

Aparece la figura de este sabio de la Edad Media, envuelta en un denso velo de leyenda, tejido por la fantasía popular e inspirado siempre en el carácter de Lulio. Dió cuenta el señor conferenciante de multitud de narraciones que circulan teniendo por protagonista la figura del gran polígrafo y nos lo presenta bajo los dos aspectos, el de Raimundo Lulio de la leyenda y el de Ramón Lull de la historia.

Muéstranos la primera a un Raimundo Lulio, mozo muy dado a galanteos y frívolos pasatiempos, arrebatado en sus enamoramientos hasta el extremo de penetrar a caballo en el templo de Santa Catalina de Mallorca persiguiendo a una dama, que creyóse del todo protegida al ampararse en la Casa de Dios; tan importuno mostróse Lulio con dicha dama, que viendo ésta que no quería atender sus negativas, le citó en apartado lugar y descubriendo el pecho, enseñóle un horrible cáncer que le roía la carne. Dice la leyenda que curado Lulio de su insana pasión y tocado de la gracia divina, dedicóse fervientemente a la conversión de infieles, empleando sus energías en la fundación de colegios y monasterios, empezando en este momento la vida ascética de Raimundo Lulio.

Háse dedicado al estudio de Lulio y su filosofía, mucha atención, atrayendo la de sabias personalidades y formando un núcleo de investigadores fieles denominados *lulianos*; pero, por otra parte, muchos enemigos ha tenido el insigne polígrafo, y tan implacables, que sin querer estudiar a fondo su carácter y filosofía, le han llamado nigromántico, como así lo hizo Nicolás Eymerich, apodado el *cuchillo luliano* por la dureza con que combatió a Lulio.

Por lo que se refiere al Ramón Lull de la historia, expone el señor conferenciante la fecha de su nacimiento entre 1232 y 1235, de una noble familia barcelonesa establecida en la isla de Mallorca.

Fué evidentemente en su juventud un hombre frívolo, galán apasionado y aficionado a la composición de trovas amorosas, no precisamente llenas de platonismo, y hasta los treinta años, según dice él mismo en su *Llibre de contemplació*, no abrió sus ojos a la sabiduría divina.

Realizóse su conversión, según informes de *Vida coetánea*, cuyo probable autor es Tomás de Myesier, y de su obra *Desconhort*, con motivo de aparecésele Jesús cru-

cificado, en ocasión de estar en su cámara escribiendo una canción amorosa para su amada. No dió, al principio, gran importancia a esta visión, pero al presentársele cinco veces en iguales circunstancias, creyóse llamado por Dios a cumplir una misión divina, y despertáronse entonces en su corazón tres ardientes anhelos : escribir libros de filosofía, convertir infieles y fundar monasterios donde formar misioneros para la predicación de sus doctrinas.

Deseoso entonces de ilustrarse, decidió marchar a París, pero le disuadieron de su intento sus amigos y familiares, especialmente San Ramón de Peñafort, quedándose en Mallorca y dando principio a un período de estudios que duró nueve años.

Terminado este período y creyéndose iluminado, retiróse al monte Randa, donde se dedicó a una vida contemplativa escribiendo *Ars magna* y otras obras.

Sus primeros intentos como misionero, fundando el monasterio de Miramar, fracasaron, así como sus tentativas de implantar los estudios de lenguas orientales. Guardando aún el recuerdo de estos fracasos, vió coronada con una diadema de espinas la misión que intentó personalmente en Túnez, escuchando su sentencia de muerte, que al fin le fué conmutada por el destierro. Sus desengaños se sucedieron aún durante algunos años y fué entonces cuando bajo la impresión que le produjeron, escribió la más sublime de sus obras en verso, *Desconhort*.

Describe el señor conferenciante la epopeya de Llull y sus infructuosos trabajos cerca del Papa para obtener que en las Universidades se enseñasen las lenguas orientales para la preparación de misioneros, hasta que en el Concilio convocado en Viena de Francia por Clemente V, obtiene que la iglesia acepte su programa.

Después de este éxito conseguido en su vejez, dictó su testamento, cuyo facsímil vemos proyectado en la pantalla, documento que ha arrojado mucha luz en lo que se refiere a las obras de Llull, y en 1315 encontró el suplicio en las playas de Bugía, donde fué apedreado y apaleado por los naturales del país, cuyo odio se había atraído con sus predicaciones.

Fué recogido moribundo, en la playa, por unos mercaderes catalanes, que lo embarcaron en su nave y lo condujeron a Mallorca, frente a cuya isla exhaló el último suspiro.

Al llegar al fin de la vida de Llull, vuelve la leyenda a tejer a su alrededor un suceso fantástico y milagroso. Intentando los mercaderes que lo recogieron, continuar su viaje hasta Barcelona para dar sepultura al cadáver de Llull, una fuerza misteriosa dirigía su nave hacia Mallorca, resultando vanos los esfuerzos de los pilotos en el intento de seguir mar adentro.

En vista de ello y considerando el hecho como un aviso de Dios, desembarcaron en la isla, donde recibieron sepultura los restos de Ramón Llull.

Al dejar relatada la vida del sabio de la Edad Media, en cuya tarea fué ayudado por magníficos clixés que se proyectaron, da fin el Sr. Rubio a la primera parte de su conferencia.

La segunda parte de ésta fué dedicada a las obras de Llull.

El gran polígrafo fué muy activo y fecundo, y aún en medio de sus fracasos y desengaños, su pluma producía obras tan inspiradas como *Desconhort*, y el *Canto de Ramón*. Posee gran número de obras filosóficas y doctrinales y como talento enciclo-

pédico, ha dejado también su testimonio en obras como el *Arbre de la Ciència* y otras. Entre sus obras literarias en prosa, *El llibre dels Gentils o dels tres savis*, *Blanquerna* y *Fèlix de les Meravelles del Mon*, son las tres más relevantes.

Tantas son las obras literarias en verso y en prosa, filosóficas y científicas producidas por Lull, y citadas por el Sr. Rubio, que no son para enumerarlas en una reseña como la que escribimos.

Como prueba de su fecundidad, investigaciones modernas han encontrado 180 obras de Lull, no pudiéndose admitir en manera alguna la cifra de 2.000 dada por los antilulianos. La mayor parte de sus obras están escritas en catalán, algunas en árabe, especialmente las obras teológicas con que combatía las doctrinas mahometanas, y varias en latín.

Dió fin a su conferencia el Sr. Rubio, con algunas consideraciones sobre filosofía luliana y con la proyección de clixés reproduciendo grabados de la gran edición luliana de Maguncia, entre ellos, los diagramas explicativos del *Ars Magna*.

Y después de pronunciar palabras de aliento, que agradecemos, para nuestra Asociación, terminó su parlamento el Sr. Rubio, al que felicitamos efusivamente.

E. M.

SECCIÓ ESPORTIVA

Des de l'aparició del darrer nombre del BUTLLETÍ, els equips de futbol de l'Associació han jugat tretze partits, dels quals en corresponen : set al primer, tres al reserva, dos al primer infantil i un al segon.

El primer equip ha perdut dos partits : un amb el «C. D. Sitgetà», per 2 a 1, i amb el «Gimnàstic», de Tarragona, per 4 a 2; havent guanyat al reserva del «Gràcia E. C.», per 3 a 0; al reserva del «Terrassa», per 1 a 0; als «Wanderers Team», del «Club Deportivo Europa», per 5 a 0; als «Morters», del «Gràcia E. C.», per 6 a 0, i a l'«Unió Sportiva Torredembarra», per 2 a 1. Tots aquests partits han sigut jugats al camp de l'Associació.

El reserva ha perdut per 3 a 1 amb el d'igual categoria del «C. D. Sitgetà», en el camp d'aquest darrer club, i ha guanyat a l'«Agrupació Atlètica Universitària», per 1 a 0, i a l'«Unió Sportiva Ribatana», per 3 a 2, en el nostre camp.

L'infantil, jugant en el camp del «C. D. Sitgetà» contra el de la mateixa categoria d'aquell club, ha perdut per 4 a 1, i en el camp del «Centre d'Esports del Vendrell», ha guanyat al «Joventus», per 4 a 2.

El segon infantil ha perdut a Cubelles per 4 a 1.

= El passat diumenge, dia 20, tingué lloc el partit d'homenatge a nostre jugador En Josep Vives, amb motiu de la temporal absència que li imposa el servei militar.

En Vives era doblement mereixedor d'aquesta demostració de simpatia i agraïment que l'Associació l'ha fet objecte, i amb ella tota l'afició vilanovina, perquè, si en el camp de joc sempre ha posat la seva ciència a contribució, moltes vegades ha demostrat l'amor que per l'Associació sent, perquè comprén la seva finalitat.

Així doncs, si davant de tots els esportius de Vilanova i de mans del nostre president, rebé en Vives nostre homenatge i nostre record, rebí des d'aquestes columnes, i davant de tot Vilanova, un testimoni més durader del nostre agraïment.

= A l'ésser convocada l'Associació per a l'Assemblea en la qual devia aprobar-se el calendari del campionat, va trovar-se amb la sorpresa de que havia sigut ampliada

la primera categoria fins a cinc clubs, passant a la mateixa el «Tarragona F. C.», que, a l'igual que la nostra entitat, formava part de la segona.

Entenent que devia prevaleix l'acord de que en la primera categoria hi figuressin quatre o bé sis clubs, i que, en el cas de volguer ampliar-la fins a sis, devia concedir-se al primer equip d'aquesta Associació el dret de lluitar contra el darrer classificat en el campionat passat, com reglamentàriament li corresponia i havia demanat, i tenint en compte que el fet de que l'esmentat club figuri aquest any en la primera categoria, inhabilita a pujar en el vinent a dos de la segona, a la qual el mateix legalment pertany, poguent-se donar el cas de que el classificat en el segon lloc en el campionat de la nostra categoria sigui millor que el «Tarragona F. C.», i tindre, per tant, que esperar un altre any per a fer el partit de promoció contra el mateix, ja que, per dret propi, deuria figurar aquell club en la primera, l'Associació, junt amb el «Valls Deportivo», ha acordat retirar-se provisionalment del campionat, com a protesta de que se els hi tanqués les portes d'entrada al primer grup per un club de la mateixa categoria; després d'haver-se retirat també, per aquest mateix fet del Comitè Provincial de Tarragona, el «C. D. Sitgetà», «Vilafranca F. C.» i «Club Gimnàstic» de Tarragona.

L'Associació, a l'igual que els demés clubs que no estan conformes amb l'inclusió del «Tarragona F. C.» a la primera categoria, s'ha dirigit al Comitè Regional de la Federació Catalana de Clubs de Futbol exposant-li les causes per les quals s'ha vist precisada a pendre aital determinació, i espera la solució que el mateix pugui donar a la qüestió promoguda, per a obrar en conseqüència.

= Entre els primers equips de les entitats «Reus Deportivo», «Vilafranca F. C.», «C. D. Sitgetà», «Valls Deportivo», «Club Gimnàstic» de Tarragona i Associació d'Alumnes Obrers, començarà el dia 10 del vinent febrer el torneig per a disputar-se un trofeu d'un valor aproximat de mil pessetes, i onze medalles d'argent. Els partits seguiran el mateix desenrotlló que s'aplica en el Campionat.

NOTICIARI

El nostre estimat amic i consoci, l'ex president de l'Associació, En Ramon Mateu Pedro, ha fixat la seva residència a Barcelona, amb motiu d'haver sigut destinat a l'esmentada ciutat per a ocupar un important càrrec de la casa «Productos Pirelli, S. A.».

Felicitem al nostre amic pel seu ascens i sentim la seva absència, agraïnt-li, a l'entens, la visita de comiat que va fer-nos.

= Del senyor Delegat Governatiu d'aquest Partit Judicial, En Desideri Grafulla i Soto, havem rebut un atent B. L. M. saludant-nos i oferint-se en tot ço que es refereixi en el seu càrrec. Corresponem a la salutació, i desitgem al senyor Grafulla que l'encert l'acompanyi en el desempenyo del seu difícil comés.

= Per a l'embelliment del Camp d'Esports i per a fer més agradosa l'estada en el mateix durant les tardes de futbol, creiem que plaurà als socis i al públic, l'acord de la Junta Directiva, de plantar, durant el mes en curs, i sots l'experta direcció del nostre estimat soci protector i col·laborador, En Joan Ventosa i Roig, tres-cents xiprés i altres arbres.

= Entre altres conferències que la Junta té en projecte, n'hi ha una molt important, per a la qual comptem amb la valuosa cooperació de l'intel·ligentíssim director de «La Maquinista Terrestre i Marítima», Sr. Serrat, autor de les locomotores 1400 i 1600.

= En la Junta General que va celebrar-se el dia 15 del mes en curs, després d'aprovar-se l'acta de la General anterior i estat de comptes, va acordar-se la reforma del Reglament en ço que es refereix a la Secció Esportiva. Al fer-se la renovació parcial de la Junta Directiva, resultaren elegits els senyors N'Angel Bosch i N'Antoni Freixas, i reelegits, els senyors Juliachs, Olaria, Urgellés, Bages, Roig i Bernadó.

CONFERENCIAS PÚBLICAS

CURSO 1923-24

Sobre el tema «Historia artística de la Acrópolis de Atenas», el culto jefe de la Biblioteca Balaguer, DON IGNACIO RUBIO Y CAMBRONERO, dará una conferencia en el salón de actos del «Orfeó Vilanoví», el día 14 de febrero de 1924, a las diez en punto de la noche, cuya disertación abrazará los siguientes períodos:

I. - TIEMPOS ANTERIORES AL SIGLO VII

La Mitología en relación con la Historia de los pueblos antiguos. Ideas generales sobre las acrópolis y en especial de la Acrópolis de Atenas. Personajes legendarios que en la misma intervienen: Cecrops y Erechteo. Teseo y el culto oficial a la diosa Athena. Palacios de los soberanos y residencia de la nobleza. Dinastía meseniana: los Nélidas. Codros. Evolución política del Atica y su consecuencia en la social de la Acrópolis. Datos cronológicos de ésta. Culto naturalista a Erechteo, Erichtonios, Erysichton y Pandrosos, Agrauros y Hersé. Culto a Athena y Poseidon.

II. - SIGLO VII

Arquitectura arcáica en piedra policromada. Doble templo dedicado al culto de Athena-Pandrosos y Poseidon-Erechteo. Frontón de la Hidra.

III. - SIGLO VI

Desgajamiento de Athena del mito naturalista Pandrosos. Ideas generales sobre la arquitectura griega en sus tres órdenes: Dórico, jónico y corintio, como preparación para la descripción de los templos de la Acrópolis de Atenas. Módulo griego. El «megaron» prehelénico. Origen y evolución del templo griego. Pisístrato y el Hekatompedon. Transformaciones operadas en éste por Hiparco e Hipías. Clístenes en relación con el Parthenon. Primera guerra médica.

IV. - SIGLO V

Protección de Aristides y Temístocles a la idea de Clístenes sobre el Parthenon. Segunda guerra médica; invasión de los persas en la Acrópolis. Victorias de Salamina, Platea y Micala. Libertad de las colonias griegas del Asia Menor por Aristides y Cimón. Pericles; datos biográficos del mismo y su importante labor en la Acrópolis. Fidias; datos biográficos del mismo. Sus obras: Apolo de Roma, Athena Lemnia, Athena Promacos, Zeus de Olimpia y Athena Parthenos. Proceso de Fidias. Descripción de los monumentos erigidos en la Acrópolis de Atenas: Propileos, Athena Niké, Parthenon y Erechteion.

V. - CONQUISTA ROMANA

Monumento dedicado a Roma. Pedestal de la estatua de Agripa. Puerta llamada posteriormente de Beulé.

VI. - IMPERIO BIZANTINO

Modificaciones en el culto a Athena en el Parthenon y Erechteion. Transformaciones constructivas operadas en el Parthenon.

VII. - DOMINACIÓN CATALANO-ARAGONESA

Castell de Cetines. Palau del Castell de Cetines. Capilla de San Bartolomé. Seu de Santa María de Cetines. La Torre franca.

VIII. - DOMINACIÓN TURCA

Modificaciones llevadas a cabo en el Parthenon y Erechteion.

IX. - LOS VENECIANOS

Accidente ocurrido en el Parthenon. Saqueo de joyas artísticas.

X. - INDEPENDENCIA GRIEGA

Restauración general.

XI. - ESTADO ACTUAL DE LA ACRÓPOLIS

Tan interesante conferencia, estará ilustrada con 63 magníficas diapositivas debidas al renombrado artista fotográfico, D. Manuel Ramos Cobos, bibliotecario de la Universidad de Barcelona, las cuales serán proyectadas en el siguiente orden:

1. Vista general de la Acrópolis de Atenas.	31. Papiro de Ginebra con el proceso de Fídias.
2. Nacimiento de la diosa Athena según la mitología griega.	32. Plano de la Acrópolis de Atenas.
3. Disputa entre Poseidon y Athena por la posesión del Atica.	33. Vista general de las construcciones erigidas en la misma.
4. Doble templo dedicado a Athena y Erechteo.	34. Propileos, según el proyecto de Mnesicles.
5. Templo griego de orden dórico.	35. Idem. Sección longitudinal.
6. Esquema del orden dórico.	36. Athena Niké.
7. Ampliación del mismo.	37 a 39. Idem. Detalles de la balaustrada.
8. Templo dórico en madera.	40. Idem. Estado actual.
9. Templo griego de orden jónico.	41. Parthenon. Planta.
10. Esquema del orden jónico.	42. Idem. «Cel-la» de la Athena Parthenos.
11. Templo jónico en madera.	43. Idem. Frontón E.
12. Templo griego de orden corintio.	44. Idem. Frontón O.
13. Capitel corintio.	45. Idem. Metopas.
14. «Megaron» prehelénico.	46 a 50. Idem. Detalles del friso.
15 a 19. Origen y evolución del templo griego.	51. Idem. Estado actual.
20. Templo griego «in antis».	52. Erechteion. Planta.
21. Hekatompedon.	53. Idem. Templo.
22. Detalles del mismo.	54 y 55. Idem. Cariátides.
23. Muro llamado de Temistocles.	56. Idem. Estado actual.
24. Pericles.	57. Templo de Roma.
25. Obras de Fídias: Apolo.	58. Pedestal de la estatua de Agripa.
26. Idem. Athena Lemnia.	59. Puerta llamada de Beulé.
27. Idem. Athena Promacos.	60. Castell de Cetines.
28. Idem. Zeus de Olimpia.	61. Palau del Castell de Cetines.
29. Idem. Athena Parthenos.	62. Torre franca.
30. Idem. Escudo de la misma.	63. Estado actual de la Acrópolis.

